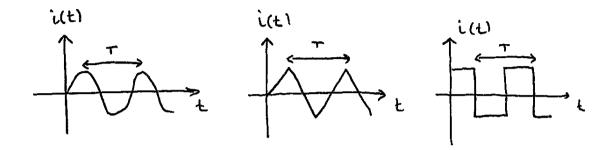
Greining Rása

Aflreikningur fyrir æstæða svörun

Ólafur Bjarki Bogason

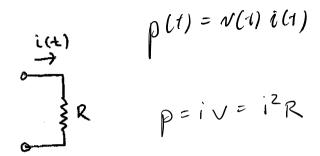
15. apríl 2021

Lotubundin merki

 $\bullet\,$ Lotubundin merki endurtaka sig á T sekúndu fresti

Virkt gildi (e. effective value (root mean square))

• Virkt gildi (rms) lotubundins straums i(t) er stærð þess DC straums I_{rms} sem veldur jafnmiklu afltapi í viðnáminu eins og lotubundni straumurinn

$$RI_{\rm rms}^2 = \frac{R}{T} \int_{t_0}^{t_0+T} i^2(t) dt$$

Virkt gildi

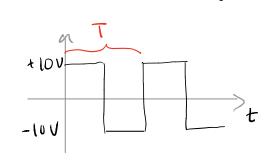
• Þar með er virkt gildi straumsins

$$I_{\rm rms} = \left(\frac{1}{T} \int_{t_1}^{t_2} i^2(t) dt\right)^{1/2}$$

• Á sama hátt er virkt gildi spennunnar skilgreint

$$V_{\rm rms} \equiv \left(\frac{1}{T} \int_{t_1}^{t_2} v^2(t) dt\right)^{1/2}$$

Doni Finnis RMS gildi à kassa bylgin unt ±10V vitslag

$$V_{RMS} = \left(\frac{1}{T}\int_{0}^{t_1+T} 10^2 dt\right)^{1/2}$$

$$= \left(\frac{100}{T}\left(t_1+T-t_1\right)\right)^{1/2}$$

$$= \left(100\right)^{1/2} = \frac{100}{T}$$

Domi Figurit Wrms from
$$V(t) = \omega s(2\pi t)$$

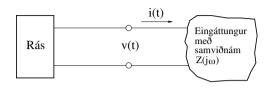
$$W = 2\pi \quad J = \frac{\omega}{2\pi} = 1 \frac{1}{s} = 1 \text{ Hz} \quad \mathcal{R} \quad T = \frac{1}{J} = 1.5$$

$$V_{RM} s = \left[\frac{1}{1} \int_{0}^{1} \omega s^{2}(2\pi t) dt \right]$$

$$= \left[\int_{0}^{1} \frac{1}{2} dt + \int_{0}^{1} \frac{1}{2} \omega s(4\pi t) dt \right]^{1/2}$$

$$= \left[\left[\frac{1}{2}t \right]_{0}^{1} \right]^{1/2} = \frac{1}{\sqrt{2}} V$$

Augnabliksafl

• Höfum áður skilgreint augnabliksafl

$$p(t) = v(t)i(t)$$

- Þegar sínuslaga innmerki með horntíðni ω er fætt inn á línulega rás verða allir straumar og spennur í rásinni sínuslaga með sömu horntíðni
- Gerum ráð fyrir að

$$i(t) = I_{\rm m} \cos(\omega t + \theta_{\rm i})$$

og

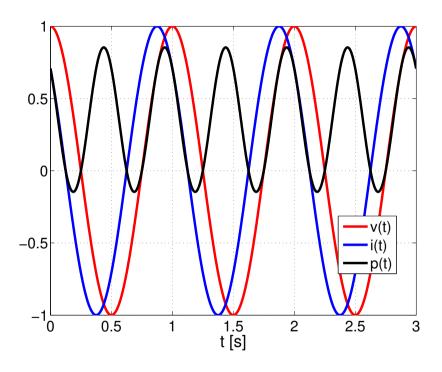
$$v(t) = V_{\rm m}\cos(\omega t + \theta_{\rm v})$$

Augnabliksafl

• Pá verður augnabliksaflið

$$p(t) = v(t)i(t) = V_{\rm m}\cos(\omega t + \theta_{\rm v})I_{\rm m}\cos(\omega t + \theta_{\rm i})$$
eða
$$p(t) = \underbrace{\frac{V_{\rm m}I_{\rm m}}{2}\cos(\theta_{\rm v} - \theta_{\rm i})}_{\rm fasti} + \underbrace{\frac{V_{\rm m}I_{\rm m}}{2}\cos(2\omega t + \theta_{\rm v} + \theta_{\rm i})}_{\rm tvöföld\ horntídni}$$

Augnabliksafl

Meðalafl

- Önnur mikilvæg stærð er meðalaflP eða P_{ave} sem er skilgreint sem meðalgildi augnabliksafls p(t) yfir lotuna T
- Skilgreinum meðalafl

$$P_{\text{ave}} = \frac{1}{T} \int_{t_0}^{t_0+T} p(t)dt$$

eða

$$P_{\text{ave}} = \frac{V_{\text{m}}I_{\text{m}}}{2}\cos(\theta_{\text{v}} - \theta_{\text{i}}) = V_{\text{rms}}I_{\text{rms}}\cos(\theta_{\text{Z}})$$

• Aflstuðull: Stærðin $\cos(\theta_Z)$ er kölluð aflstuðull (e. power factor, oft stytt í PF).

Tvinntöluafl

Rás

$$\begin{array}{c|c}
\hline
 & i(t) \\
\hline
 & v(t) \\
\hline
 & Simviðnám \\
 & Z(j\omega)
\end{array}$$

$$\begin{array}{c|c}
\hline
 & i(t) \\
\hline
 & Eingáttungur \\
 & samviðnám \\
 & Z(j\omega)
\end{array}$$

$$= \omega s \left(\theta v - \theta_i \right) \\
 & + j sin(\theta v - \theta_i)$$

• Við höfum

$$P_{\rm av} = V_{\rm rms} I_{\rm rms} \cos(\theta_v - \theta_I)$$

Með því að nota Euler jöfnuna þá er hægt að skrifa

$$P_{\rm av} = \text{Re}\{V_{\rm rms}e^{j\theta_v}I_{\rm rms}e^{-j\theta_I}\}$$

Skilgreinum tvær stærðir

$$\mathbf{V}_{\mathrm{rms}} = V_{\mathrm{rms}} \angle \theta_v \quad \mathbf{I}_{\mathrm{rms}} = I_{\mathrm{rms}} \angle \theta_I$$

• Þá má skrifa

$$P_{\rm av} = \text{Re}\{\mathbf{V}_{\rm rms}\mathbf{I}_{\rm rms}^*\}$$

Tvinntöluafl

Skoðum tvinntöluaflið

$$S = \mathbf{V}_{\text{rms}} \mathbf{I}_{\text{rms}}^*$$

$$= P_{\text{av}} + jQ$$

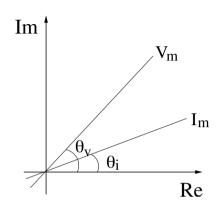
$$= |S| \angle (\theta_v - \theta_i)$$

$$= |S| \cos(\theta_v - \theta_i) + j|S| \sin(\theta_v - \theta_i)$$

$$S = \frac{1}{2} \mathbf{V} \mathbf{I}^*$$

Stærðin |S| kallast **sýndarafl** og hefur eininguna VA (volt-amps), og stærðin Q kallast **launafl** og hefur eininguna VAr (volt-amps reactive).

Augnabliksafl og meðalafl

• Það að þekkja aflstuðulinn segir ekki allt um hornið þar eð

 $\cos(\theta_{\rm v} - \theta_{\rm i}) = \cos(\theta_{\rm i} - \theta_{\rm v})$

- Til að lýsa þessu horni er talað um seinkaðan aflstuðul ef straumur er á eftir spennu eða álag sé span (e: lagging power factor)
- og flýttan aflstuðul ef straumur er á undan spennu og álag rýmd (e. leading power factor).

NRMS = 120 cos (W. t + 30°) en w= 377 md/s L = 100mH NRMS = 120 < 30° R= 15 Finnit sýnderatt, mutalott, launatt & at 18thb. Z 2 = | x | 2 Lausy $\overline{V} = R + j\omega L = 15 + j377 \cdot 100 \cdot 10^{-3} = 15 + j37.7 = 40.6 \ 68.3^{\circ}$ $\frac{1}{I_{RMS}} = \frac{V_{RMS}}{\bar{z}} = \frac{120230^{\circ}}{40.6268.5^{\circ}} = 2.962 - 38.5^{\circ}$ Trintôlnafted er S = Vrems Irans = (120 C 30°) (2.96 C 38.3°) = 355 < 68.3° = 131 + j 300 = Pout î Q

Sýndvat | S| = 355 VA Medelut Pav = 131 W

Lannafl Q = 300 VAr

Affstudull es cos (8v-0;) = cos (20° + 38.3°)

Straum er à ethir spenni => nlagging - 138.30)
Irms